

Vnímaná sociální opora studentů se zdravotním postižením na Univerzitě Karlově v Praze

FHS UK PRAHA 2010

Ohniskem zájmu předložené bakalářské práce se stala skupina studentů Univerzity Karlovy se zdravotním postižením a jejich vnímáním sociální opory. Předložená práce má část teoretickou a praktickou.

Teoretická část se pohybuje povětšinou v obecné rovině (definice sociální opory, druhy, rozsah, diagnostika atp), čímž tuto část rozhodně nechci devalvovat. Autorka čerpala z hojného počtu odborných zdrojů (zde je namístě zmínit kvalitní citační práci) a snažila se o to, aby informace o tomto tématu měly co nejširší záběr. Oceňuji, že autorka neprezentovala jen pozitiva sociální opory (cyklicky se zde objevuje zdůraznění notoricky známého faktu - souvislosti sociální opory a zvládání stresu, potažmo dobrým psychickým stavem), ale zamýšlí se i nad její potenciální negativní stránkou. K této části se mi pojí ještě následující otazník: v kapitole 2.9. Motivace sociálního chování a opory autorka zmiňuje, že „Pro potřeby výzkumu bylo nutné motivy strukturovat. *Vznikly tedy kategorie vnitřních a vnějších motivů*“ (s. 18). Znamená to, že je autorka takto strukturovala sama (motivaci bylo v odborných kruzích samozřejmě věnováno mnoho pozornosti, včetně nejrozdílnějšího dělení motivů)? Navíc význam tohoto rozdělení jsem v empirické části nepostřehla.

Co však v textu postrádám, je např. pojednání nad specifickými sociálními potřebami lidí se zdravotním postižením (kde záleží mj. na typu a míře postižení, životní etapě, ve které se nacházejí atd.), čili propojení s obsáhlou předchozí kapitolou. Prostor, který zde dostávají studenti se zdravotním postižením, je zoufale malý a omezuje se pouze na definici postiženého studenta podle opatření rektora č. 25/2008.

Cílem praktické části je zjistit vnímanou sociální oporu u studentů se zdravotním postižením, a zda má toto souvislost s pohlavím studenta (případné předpokládané rozdíly mezi pohlavími však nejsou v teoretické části diskutovány). Pro svůj cíl si autorka zvolila výzkum kvantitativní. Jako techniku sběru dat bylo vybráno dotazníkové šetření. Je zaměřeno dvěma směry – na sociální oporu obecně a na oporu ze strany asistentů. Podle mého názoru byli respondenti v úvodu dotazníku až příliš podrobně seznámeni se záměrem výzkumu a obávala bych se zde možného zkreslení výsledků. Výzkum je svým rozsahem skromný. Autorka se nad příčinami 16ti procentní návratnosti dotazníků v textu zamýšlí, což je jistě užitečné. Zarazila mne pouze poznámka autorky, že nesouhlasí s názorem studenta na vhodnost použitého dotazníku pro studenty s poruchami autistického spektra. Jaký má pro to důvod? Tato

porucha je charakterizována mj. právě těžkým narušením vnímání sociálních vztahů a sociálního fungování, což se může při vyplňování dotazníků s tímto předmětem zájmu velmi jistě odrazit.

V části zabývající se zpracováním dat autorka podává informace o počtu získaných odpovědí na jednotlivé otázky v dotazníku (zvláště muži a ženy a pak obě pohlaví dohromady) a přidává svou interpretaci těchto získaných údajů. Ocenila bych, kdyby v diskuzi u obhajoby zazněly zdroje, o něž se autorka při těchto interpretacích opírala. Také mi není zcela jasný obsahový rozdíl mezi otázkou 5 a 6.

Na mnoha místech autorka prokázala schopnost relevantně reflektovat úskalí svého výzkumu. Proto je velká škoda, že tento potenciál nevyužila v kapitole Diskuze, která zde překvapivě chybí a což považuji za významný nedostatek (zřejmě ji má částečně suplovat kapitola Hodnocení kvality). Výsledky jsou v práci spíše prezentovány nežli diskutovány.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení známkou 2.

V Praze dne 20. srpna 2011

Mgr. Eva Richterová